

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Divi Thomae Aqvinatis Doctoris Angelici Opera Omnia

Summa diligentia ad exemplar Romanæ Impreßionis restituta

Complectens Quæstiones, Qvæ Dispvatæ Dicvntvr, & Quæstiones
Quodlibetales, siue Placitorum eiusdem S. Thomæ

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Venetiis, 1593

Vtrum liber vitæ dicatur essentialiter, vel personaliter in diuinis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72780](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72780)

QVÆST. VII. DE LIBRO VITAE, ART. II.

& efficiens incidit in idem. & iō ex hoc quod est cā exemplaris potest dici liber. ex hoc autē quod est efficiens causā sapientia potest dici magister:

Ad XIII. dicendū, qđ repræsentatio speculi in hoc differt a repræsentatione libri, quod repræsentatio speculi immediate refertur ad res: sed liber mediante cognitione. Continentur. n. in lib. Figura, quæ sunt signa vocum, quæ sunt signa intellectuum, quæ sunt similitudines rerū. In speculo autem ipsæ formæ rerum resultant. In Deo autē resultant viroq; modo rerum species, in quantum ipse cognoscit res, & cognoscit se cognoscere eas, & ideo ratio speculi, & ratio libri ibi inveniuntur.

Ad XV. dicendum, quod etiam mentes sanctorum libri dici possunt, ut patet Apoc. 20. Libri apti sunt: quod Aug. exponit de conscientijs iustorum: non possunt tamen dici libri vitæ per modū prius dictum, ut ex dictis patet.

Ad XVI. dicendum, quod licet Christus secundum quod homo sit exemplar, & causā vitæ aliquo modo, non tamen secundum, quod homo est cā vitæ gloriæ per auctoritatem, nec est exemplar Deum dirigens ad dandum vitam: unde secundum quod homo non potest dici liber vitæ.

ARTICVLVS II.

Utrum liber vitæ dicatur in diuinis personaliter vel essentialiter.

2. par. q. 19. art. 8.

Glossa ordinaria ibi.

q. preced. artic. 2.

35. de trinit. cap. 11. 10. 2.

Secundo Quæritur, utrum liber vitæ dicatur essentialiter, vel personaliter in diuinis. Et videtur qđ personaliter. In Psal. enim 39. dicitur. In capite libri &c. glossa apud patrē, qui est caput mei: sed nihil habet caput in diuinis, nisi quod habet principium, quod autem habet principium personaliter dicitur in diuinis. ergo liber vitæ dicitur personaliter.

¶ 2. Præ. Sicut verbum dicit notitiam ex alio procedentem, ita & liber, quia scriptura libri, a scriptore procedit: sed verbum ratione prædicta dicitur personaliter in diuinis. ergo & liber vitæ. Sed dicendum, qđ verbum importat processum reālē: liber autem processionem rationis tantum.

¶ 3. Sed contra, nos non possumus nominare Deū, nisi ex his quæ apud nos sunt: sed sicut apud nos verbum a prolatore procedit realiter distinctum ab eo, ita & liber a scriptore. ergo eadem ratione verumq; importabit in diuinis distinctionē realem.

¶ 4. Præ. Verbum vocis magis distat a dicente, qđ verbum cordis: & adhuc magis verbum scripturæ quod significat verbum vocis. si ergo verbum diuinum, quod sumitur ad similitudinem verbi cordis, ut Aug. dicit realiter distinguitur a dicente, multo magis liber, qui scripturam importat.

¶ 5. Præ. Illud, quod attribuitur alicui, oportet qđ ei conueniat secundum omnia, quæ sunt de rōne ipsius: sed de ratione libri nō solum est, qđ aliquid repræsentet, sed etiam quod ab aliquo scribatur. ergo in diuinis accipitur nomen libri secundum quod est ab alio, & sic personaliter dicitur.

¶ 6. Præ. Sicut de ratione libri est, quod legatur: ita qđ scribatur, sed secundum quod scribitur est ab alio, secundum qđ legitur est ad alium. ergo de ratione libri est qđ sit ad alium, & ab alio: & sic personaliter dicitur.

¶ 7. Præ. Liber vitæ dicit notitiā ex p̄sā ab alio: sed qđ exprimitur ab alio, orit̄ ab eo ergo liber vitæ im-

portat relationem originis, & sic d̄r personaliter. Sed contra est, quod liber vitæ est ipsa diuina p̄destinatio ut Aug. dicit in lib. de Cui. Deo. Et ut habet in gl. Apoc. 20. sed p̄destinatio d̄r essentialiter, & nūquam personaliter. ergo & liber vitæ.

RESPON. dicendum, qđ quidam dixerunt, qđ liber vitæ quandoque dicitur personaliter, quædāque essentialiter, secundum. n. qđ transfertur in diuina ex rōne scripturæ dicitur personaliter, & secundum hoc importat originē ab alio. liber enim non nisi ab alio scribitur, secundum autē quod importat repræsentationem eorū, quæ in libro scribuntur d̄r essentialiter. Sed ista distinctio non videtur rōnabilis, quia nomen aliquod dictum de Deo non d̄r personaliter nisi de sui rōne originē relationis importet, secundum hoc, quod in diuinam prædicationem venit. In his autem quæ translative dicuntur non accipitur, metaphoricè secundum quancumque similitudinem: sed secundum uenientiam in illo, quod est de propria rōne cuius nomen transfertur, sicut nomen leonis in Deo non transfertur pp conuenientiam, quæ est in sensibilitate, sed propter conuenientiam in illi qua proprietate leonis. unde & liber vitæ non transfertur ad diuina secundum id, quod est cōueniētiā artificiatō, sed s̄m id quod est propriū libri in quantum liber. Procedere autem a scriptore conuenit non libro in quantum est liber, sed in quantum est artificiatū, sic em̄, & domus est ab arte, & cultellus a fabro. Sed repræsentatio eorum, quæ scribuntur in libro est de propria rōne libri in quantum huiusmodi. unde tali repræsentatione manente etiam si ab alio scriptus non esset, dicitur quidem liber, sed nō esset artificiatū: unde patet quod liber nō transfertur ad diuina, ex hoc qđ ab alio scribitur, sed ex hoc quod repræsentat quæ scribuntur in libro. Et ideo cum repræsentatio sit communis toti trinitati, liber in diuinis d̄r dicitur personaliter: sed essentialiter tantum.

AD PRIMVM ergo dicendum, qđ quia diuina nis essentialiter dicitur, aliquando pro personis supponunt. unde hoc nomē Deus quicquē supponit pro persona patris, quicquē pro persona filij, cum d̄r Deus generans, vel Deus genitus. Et sic de liber quæ essentialiter dicitur, in potest supponere pro persona filij, & secundum hoc dicitur habere caput vel principium in diuinis.

AD SECUNDVM dicendū, qđ verbum s̄m suam rōnē qua in diuinis d̄r, importat originē ex alio: ut in quæst. de verbo dictū est: liber autem nō importat originem ex sua ratione, secundum quod ad diuina transfertur: & ideo non est simile.

AD TERTIVM dicendū, qđ quamuis liber quæ nos realiter p̄cedat a scriptore, sicut verbum a prolatore t̄n ista processio nō importatur in noīe libri, sicut importatur in nomine verbi: non tamen plus importatur in noīe libri processio a scriptore, quā in noīe domus processio ab arte: dicendum est, quod ratio illa procedat, si de rōne libri esset verbum scripturæ. hoc patet non est verum: unde ratio non sequitur.

AD QVARTVM dicendum, quod ratio illa procedat in his quæ proprie dicuntur: In his autem quæ metaphoricè dicuntur, sicut liber, non oportet quod conueniat eidem secundum omnia prædicta quæ ei conueniunt proprie, alias oportet quod Deus, qui dicitur leo metaphoricè, haberet unguas & pilos.

AD QVINTVM dicendum, quod ratio illa procedat in his quæ proprie dicuntur: In his autem quæ metaphoricè dicuntur, sicut liber, non oportet quod conueniat eidem secundum omnia prædicta quæ ei conueniunt proprie, alias oportet quod Deus, qui dicitur leo metaphoricè, haberet unguas & pilos.

AD 6. patet respōsio ex dictis, & similiter de Verum